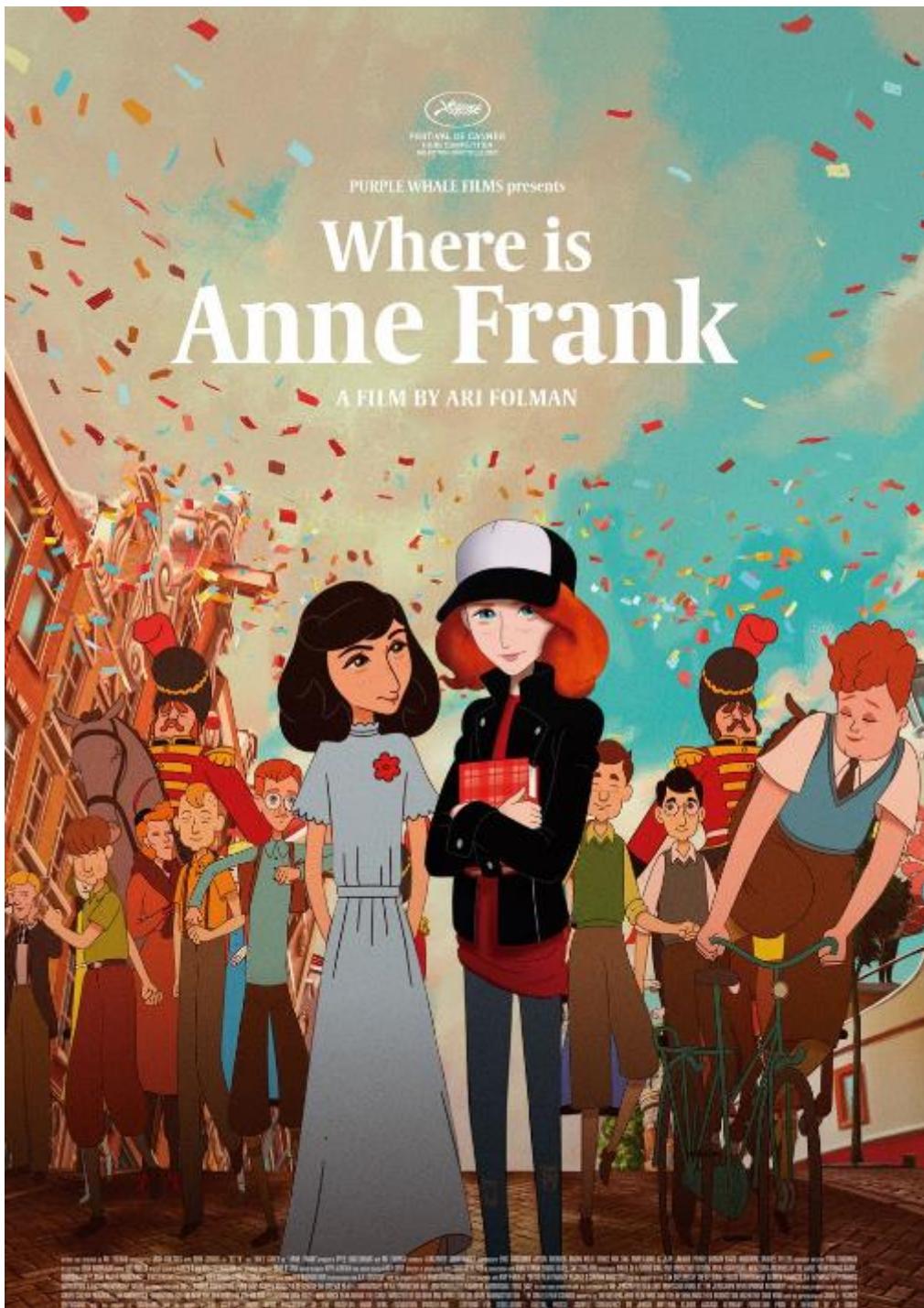

FUŠ – Film u školi predstavlja film

GDJE JE ANA FRANK?

siječanj 2023.

PODACI O FILMU

Izvorni naziv: Where Is Anne Frank?

Zemlja i godina proizvodnje: Belgija, Luksemburg, Francuska, Nizozemska, Izrael, 2021.

Trajanje filma: 99'

Žanr: animirani, obiteljski, povijesni, ratni

Režija: Ari Folman

Scenarij: Ari Folman, Jani Thiltges, temeljeno na dnevniku Ane Frank

Fotografija: Tristan Oliver

Montaža: Nili Feller

Originalna glazba: Ben Goldwasser, Karen O

Producenti: Ari Folman, Jani Thiltges

Koproducenti: Bruno Felix, Samuel Feller, Eric Goossens, Jean Labadie, Anton Roebben, Femke Wolting

Producčijska kuća: Walking the Dog, Samsa Film, Le Pacte, Submarine, Bridgit Folman Film Gang

Najava filma: https://www.youtube.com/watch?v=CiV7sR5VMRU&ab_channel=MadmanFilms

Prikladno za uzrast: 12+

Ključni pojmovi: animirani film, povijest, rat i život za vrijeme rata, diskriminacija, holokaust, izbjeglištvo, hrabrost, II. svjetski rat, današnja situacija s izbjeglicama u svijetu

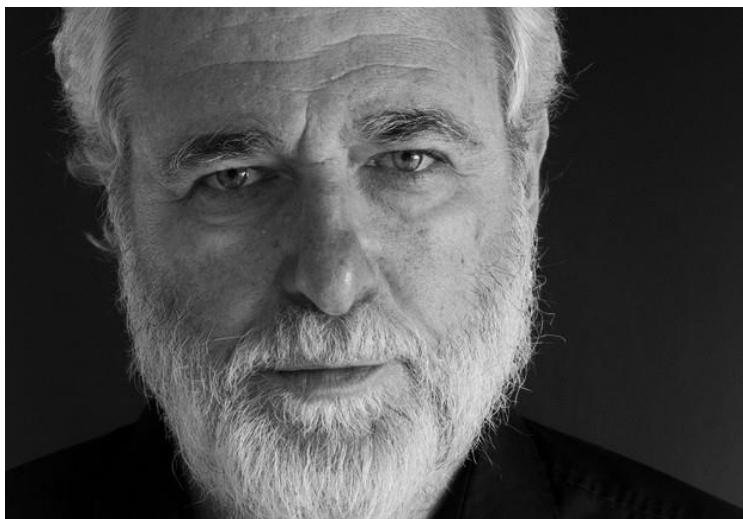
Korelacija s nastavnim predmetima: Hrvatski jezik, Povijest, Geografija, Etika, Vjerouauk, Sociologija, Psihologija, Politika i gospodarstvo, Likovna kultura, Sat razrednog odjela

FESTIVALI I NAGRADE

Filmski festival u Cannesu, 2021., Međunarodni filmski festival u Torontu, 2021., Filmski festival za djecu u New Yorku, 2022., Filmski festival za djecu i mlade u Stockholmu, 2022., Međunarodni filmski festival u Sarajevu, 2022., Filmski festival za mlade u Leedsu, 2022.

REDATELJ ARI FOLMAN

Ari Folman (Haifa, 1962.) izraelski je redatelj, scenarist i skladatelj filmske glazbe. Studirao je na Odsjeku za film i televiziju Sveučilišta u Tel Avivu. Folmanovi roditelji upoznali su se u getu Lodz u Poljskoj i vjenčali 18. kolovoza 1944. Sljedećeg su jutra evakuirani u Auschwitz tijekom uništenja geta.

Svoju je filmsku karijeru Folman započeo produciranjem dokumentarnih filmova. Njegov drugi film, *Sha'anán Si*, koji je režirao zajedno s Orijem Sivanom 1991., osvojio je nagradu Ophir (izraelskog Oscara), nagradu Jeruzalemskog filmskog festivala i više međunarodnih filmskih nagrada. Njegov film *Saint Clara* iz 1996., također s Orijem Sivanom, osvojio je posebnu nagradu na Međunarodnom filmskom festivalu u Karlovym Varyma, nagradu za najbolji film na Međunarodnom filmskom festivalu u Haifi i šest nagrada Ophir. Napisao je i režirao film iz 2001.

Made in Israel, za koji je bio nominiran za još jednu nagradu Ophir za najboljeg redatelja. Njegov film iz 2008., *Valcer s Baširom*, neobičan je spoj animiranog i dokumentarnog filma te alegorijski opisuje Folmanova vlastita sjećanja dok se kao vojnik borio u libanonskom ratu 1982. Film je prikazan na prestižnim festivalima i osvojio je 18 nagrada, uključujući nagradu Ophir za najbolji film, najbolju režiju i najbolji scenarij, nagradu Udrženja američkih redatelja za izvanredna redateljska postignuća u dokumentarnom filmu i Zlatni globus za najbolji film na stranom jeziku. Ovaj je animirani dokumentarac nominiran i za više nagrada BAFTA, nagradu filmskog festivala u Cannesu i nagradu američke Akademije za najbolji strani film, te se danas smatra jednim od najznačajnijih filmova 2000-ih.

KRATKI OPIS RADNJE

Radnja filma započinje u Kući Ane Frank u Amsterdamu koja je već desetljećima vrlo popularan muzej. Usred noći, u prostoriji u kojoj se čuva njezin slavni dnevnik, materijalizira se lik imaginarne prijateljice Kitty kojoj se Ana obraćala u svojim tekstovima, napisanim tijekom dvije godine koje je provela skrivajući se od nacista. Zajedno s Kitty, koja se nalazi u potpuno stranom suvremenom svijetu, ponovno proživljavamo putovanje između prošlosti i sadašnjosti, otkrivajući njezinu vezu s Anom, intimnu i posebnu, i tragični epilog. U međuvremenu, u sadašnjosti, Kitty bježi od policije jer je ukrala dnevnik iz muzeja, dnevnik koji će se pokazati presudnim u davanju ono malo nade skupini tražitelja azila koji, baš poput Ane, žive u sjeni i čekaju bolju budućnost.

DUGI OPIS RADNJE

Mračan je i olujni dan u suvremenom Amsterdamu. Ispred Kuće Ane Frank u Amsterdamu ljudi čekaju u redu za posjet muzeju, dok izbjeglička obitelj traži sklonište od oluje. Kada grom udari u vitrinu u kojoj se čuva dnevnik Ane Frank, dogodi se nešto magično: djevojka poprima oblik iz Aninog teksta. To je Kitty, Anina prijateljica iz dnevnika. Oživjava u današnjem Amsterdamu i ne shvaća gdje je Ana nestala. Kitty nosi dnevnik sa sobom i odlazi u potragu za Anom.

Radnja se nakon toga izmjenjuje između sadašnjosti i prošlosti: Ana i Kitty u 1940-ima dijele zajedničke misli u Aninoj sobi prije nego što je obitelj Frank prisiljena otići u sklonište, te kasnije u skučenim sobama dok bombe padaju na grad i vijesti javljaju o onome što se događa na „Istoku“. No, stanari skrovišta dijele i neke vesele (crnohumorne) trenutke. Ana također koristi svoju maštu i zajedno s Petrom, sinom druge obitelji u skrovištu, usuđuje se nadati drugačijem životu.

U Amsterdamu 2021. Kitty upoznaje razne ljude koji, čini joj se, svi znaju tko je Ana Frank, ali ne i gdje je ona. Proganja je policija jer je „ukrala“ dnevnik i upoznaje djevojčicu Avu, izbjeglicu koja se s obitelji skriva u Amsterdamu. Kitty također upoznaje Petra, momka koji na klizaljkama spretno klizi gradskim kanalima okovanim ledom kako bi nabavio hranu i odjeću za Avinu obitelj i ostale izbjeglice. Kitty nastavlja tragati za Anom i pronalazi njezine tragove u kazalištu i knjižnici. Tamo joj knjižničarka konačno kaže da joj je prijateljica mrtva. S Petrom odlazi u Bergen-Belsen ne bi li doznala što se Ani dogodilo kada su dnevnički zapisi prestali. Potraga završava kod spomen-kamena u Bergen-Belsenu u znak sjećanja na Margot i Anu Frank: „Anin život je završio ovdje, ali njezin se san ostvario.“ Petar kaže Kitty: „A ti si tu da nastaviš pričati njezinu priču. Njezine dobre i loše dijelove.“

Kitty i Petar putuju natrag u Amsterdam. Policija je pronašla Avu i njezinu obitelj te ostale skrivene izbjeglice. Kitty sada pokazuje dnevnik i prijeti da će ga spaliti ako se svim izbjeglicama ne dopusti ostanak u Nizozemskoj. Izbjeglicama je dopušteno ostati, ali sada se događa nešto drugo: Kitty ne može živjeti izvan dnevnika. Pretvara se u duge, vijugave retke crnog teksta i nestaje.

IZ RAZGOVORA S REDATELJEM

Jeste li uživali u snimanju filma *Gdje je Ana Frank?*

Nisam, bilo je doista teško. Bila je to borba za opstanak jer radio sam na njemu osam godina. Moja je majka preživjela holokaust i ima 98 godina. Rekla mi je: „Ari, trebalo ti je dvostruko više vremena od samog holokausta da snimiš film. Trebao bi se stidjeti.“ I ima pravo. Uživao sam u nekim dijelovima, ali mislim da je produkcija animiranog filma najteža od svih mogućih stvari. A što je film veći, to imate sve manje vremena da se bavite umjetničkim stvarima sa svojim dizajnerima i animatorima. Cijelo se vrijeme samo boriš.

Kad su vam se obratili za snimanje ovoga filma, jesu li vam dali ideju kako da utjelovite lik Kitty?

Ne. Došli su s Dnevnikom, a ja se nikako nisam želio u to upustiti. Mislio sam da ne postoji ništa novo što bih mogao reći o samoj priči Ane Frank. Bio sam umoran od animacije nakon filma Kongres i želio sam se odmoriti. Rekli su mi: „U redu, pročitaj ga ponovno i posjeti majku.“ Znali su moju prošlost. Pročitao sam ga i otkrio da je to nevjerljivo književno djelo. Imam djecu tinejdžere i ne možete zamisliti da je taj Dnevnik djelo jedne trinaestogodišnjakinje. Zatim sam se našao s majkom, koja je poljska Židovka, i rekao joj o ponudi koju sam dobio. Rekla mi je: „Gledaj, nikada se nismo miješali u tvoju karijeru, ali ako ovo ne prihvatiš, umrijet ću sutra ujutro. Moje tijelo će te čekati.“

Možete li nam reći kako je nastao ovakav nov i drugačiji pristup Dnevniku koji je prilično poznat među mladima?

Zadržali smo velik dio izvornog materijala iz Dnevnika. Scene iz prošlosti govore nam o Dnevniku, a čak je i budućnost nakon holokausta u Dnevniku donekle predviđena. Ali film priča priču na potpuno drugačiji način: ne kao Anin monolog, već kao dijalog između djevojaka. Za nas je izmišljena priateljica postala stvarna, a one međusobno raspravljaju o onome što je Ana zapisala kao svoj monolog. Na kraju samo koristimo drugu tehniku kako bi ispričali istu priču.

Kada ste došli do ideje da Anu Frank povežete s pričom o izbjegličkoj krizi u Europi?

Čitava priča s izbjeglicama došla je tek 2015. Promijenio sam zadnji čin na početku izbjegličke krize, a ideja je bila povezati Anu Frank sa suvremenim temama. Na izvorni je scenarij utjecala priča koju sam pročitao za vrijeme opsade Sarajeva 1995.: postojala je jedna djevojka koja je samu sebe proglašila bosanskom Anom Frank. Bili su to rani dani interneta, a ona je svaki dan emitirala kratki prilog o svom životu tijekom opsade. Jednog dana u njeno selo sletio je helikopter i odveo je u Pariz gdje su je intervjuirali u studiju. Pitali su je kako je to biti bosanska Ana Frank i kako misli da će sve to završiti. Rekla je da će umrijeti kao Ana Frank. Zahvalili su joj i vratili je u Bosnu umjesto da joj pomognu da pobegne.

Stil animacije u ovom je filmu lakše „probaviti“ od nekih vaših umjetničkih vizija u prethodnim filmovima. Je li to zato što ste željeli da publika više pažnje posveti samoj priči?

Prvi sam put radio na filmu i istovremeno razmišljao o publici. Ovoga sam puta prije svake umjetničke odluke razmišljao o djeci koja će ga gledati, a moja su mi djeca cijelo vrijeme služila kao test. Ako ovo ne privuče djecu u kina, onda mogu reći da sam promašio. Ali mislim da sada razumijem puno više o filmu.

Na koji način?

Nikada više ne bih snimao animirani film za odrasle. Sve manje vjerujem u postojanje velikih, umjetničkih projekata koje nitko ne vidi i koji samo putuju od festivala do festivala. Kongres je bio projekt vrijedan 10 milijuna eura, ali ga publika nije vidjela.

BIOGRAFIJA OBITELJI FRANK

Nakon što je sudjelovao u Prvom svjetskom ratu zajedno sa svojim bratom i napredovao do čina poručnika, Otto Frank zaposlio se u banci i 1925. oženio Edith Hollander. Sljedeće godine rodila im se prva kći, Margot Betti, a 12. lipnja 1929. Annelies Marie (poznatija kao Anne ili Ana). Obitelj je živjela u Frankfurtu na Majni. Premda su bili Židovi, rijetko su sudjelovali u vjerskim svečanostima i prije svega su se smatrali Nijemcima.

S krizom u Vajmarskoj Njemačkoj ekstremno desne i lijeve ideje sve više dobivaju na značaju i na izborima. Ideološka osnova Nacističke stranke između ostalog bila je i antisemitizam. Židovi su prema njihovoj zamisli bili krivi za sva zla koja su zadesila Njemačku. Optuživali su ih i za izdaju u Prvom svjetskom ratu premda je nekoliko desetina tisuća njemačkih Židova sudjelovalo na njemačkoj strani. Pobjedom na izborima krajem 1932., Hitler je uskoro postao premijer i počeo kreirati rasnu politiku i zakone. Rasnim čistuncima miješani je brak Njemice i Židova bio posebna sramota. Otto Frank shvaćao je opasnost i osjetio se izdan. Uz pomoć prijatelja počeo se pripremati za napuštanje Njemačke i odlazak u Nizozemsku.

U Amsterdamu je Otto vodio tvrtku Opekta koja je proizvodila želatinu za marmelade. Obitelj Frank vodila je normalan život, a kćeri su krenule u školu i vrtić. Život im je ponovno izgledao normalno. Situacija se preokrenula nakon što je Hitler u svibnju 1940. okupirao Nizozemsku. Uvedeni su rasni zakoni koji su postepeno onemogućili život Židovima. Otto je znao o kakvoj se opasnosti radi i nastojao je pronaći nova rješenja za svoju obitelj. Neuspješno je pokušavao pobjeći u Španjolsku, SAD i na Kubu. U dogovoru sa suprugom počeli su raditi na pripremi skrovišta u Amsterdamu. U lipnju 1942. godine Margot prima poziv za radni kamp u Njemačkoj. Cijeloj obitelji prijeti uhićenje

ukoliko se ne javi. Tada je „tajno skrovište“ već bilo pripremljeno za prihvat obitelji Frank i obitelji van Pels.

Tajno se skrovište nalazilo u napuštenom potkroviju tvrtke u kojoj su radili Frank i von Pels na adresi Prinsengracht 263 u Amsterdamu. Ulaz je sakrivala velika pomicna polica za knjige. U skrovištu su 6. srpnja 1942. ušle obitelji Frank (Otto, Edith, Margot, Ana) i obitelj von Pels (Hermann, Auguste i njihov sin Petar). Posljednji je ušao obiteljski priatelj, zubar Fritz Pfeffer. Pomagali su im Miep Gies, Johannes Kleiman, Victor Kugler i Bep Voskuijl.

U sljedećih nekoliko godina ta je osmorka zajedno živjela, zajedno disala. Morali su se priviknuti na nedostatke i irritirajuće navike drugih. Morali su se boriti sa tri tinejdžera koji su odrastali. Posebno su morali paziti da se danju ne čuju nikakvi zvuci iz njihovog skloništa kako ih radnici i susjedi ne bi čuli. Noću su morali paziti da ih nikakvo svjetlo ne izda. U velikim su problemima bili i njihovi pomagači koji su svim silama trudili da ih redovito opskrbe sa potrebnim stvarima. Vrijeme su trošili uglavnom na čitanje i praćenje novosti na radiju. Od svojih pomagača su doznali da nacisti provode mnogo racija i otkrivene Židove deportiraju na istok Europe. Pretpostavljali su da ih tamo ubijaju. Živjeli su u velikom strahu da ne budu otkriveni.

Veliku im je radost donijela informacija da su se saveznici iskrcali u Normandiji i da napreduju prema njima. Vjerovali su da će uskoro biti opet slobodni. 4. kolovoz 1944. godine bio je sudbonosan. Ispred njihove zgrade zastao je automobil iz kojeg su iskočili njemački časnik i trojica nizozemskih policajaca. Dugo vremena smatralo se da su bili izdani, a najnovije istraživanje Kuće Ane Frank iz 2016. godine donosi malo drukčiju perspektivu. Vrlo je vjerojatno da je pretres zgrade izvršen radi sumnje u ilegalne radnje oko lažiranja kupona za hranu te da je tom prilikom pronađeno i tajno skrovište.

O DNEVNIKU ANE FRANK

Anna Frank vodila je dnevnik, koji je dobila za svoj trinaesti rođendan, od 12. lipnja 1942. do 1. kolovoza 1944. godine. Svaki unos predstavlja zapravo pismom i počinje riječima „Draga Kitty“, a završava s „Tvoja Ana“. U dnevniku piše o stanju u Nizozemskoj, skrovištu, ljudima s kojima se skriva, nevoljama, strahovima, ljubavi i tuzi. U proljeće 1944., Anna je čula na radijskoj postaji Oranje govor nizozemskog ministra prosvjete o

tome da će se nakon rata sakupljati svjedočanstva o patnjama nizozemskoga naroda za vrijeme njemačke okupacije. Željela je postati spisateljicom. Krenula je uređivati i prepisivati dnevnik, dopunjavati ga po sjećanju. Zadnju bilješku zapisala je 1. kolovoza 1944., a nakon tri dana uhićeni su svi stanari skrovišta. Miep Gies i Bep Voskuijl sklonile su na dan uhićenja Anine bilješke na sigurno. Miep Gies predala ih je nepročitane Ottu Franku kada je potvrđeno da Ana nije preživjela. Otto Frank dugo vremena nije imao snage pročitati dnevnik, a po prvom čitanju je uvidio da je njegova kći imala talenta za pisanje. Objavom dnevnika ostvario je njezinu želju.

Danas postoje tri verzije Dnevnika Ane Frank. Verzija A izvorne su bilješke (pisma). Verzija B je prerađeni tekst koji je Ana počela uređivati u proljeće 1944. godine. Verziju C, koja je danas dostupna čitateljima, sastavio je njezin otac nakon rata. Naime, Otto Frank je pripremio dnevnik za objavljivanje, ali je pritom izdvojio neke dijelove koji su bili previše intimne naravi. Izvorne bilješke Ane Frank oporučno je ostavio Državnom institutu za ratnu dokumentaciju u Amsterdamu.

Sam Dnevnik Ane Frank bio je čestom temom televizije i kinematografije. Prema njemu su snimljene brojne adaptacije, uključujući i holivudsку ekranizaciju iz 1959. godine koja je osvojila tri Oskara. Stvoreni su i grafički roman, balet, muzikal i opera. Sama knjiga je u mnogim zemljama dijelom obavezne lektire, a o popularnosti knjige govori i činjenica da se nalazi na listi Le Mondeovih 100 knjiga stoljeća.

Izvorni dnevnik i brojni drugi dokumenti danas su izloženi u Muzeju. Kuća u kojoj su se skrivali postala je „Muzej Ane Frank” 1960. godine. Prema želji Otta Franka, čuva uspomenu na njegovu kćer te provodi edukacijsku i istraživačku djelatnost. Svojim postojanjem, Muzej želi nadahnuti ljude cijelog svijeta da se aktivno posvete sprečavanju suvremenih oblika antisemitizma, ksenofobije, rasizma, predrasuda i diskriminacije, očuvanju slobode, podržavanju tolerancije i ljudskih prava i radu na demokratizaciji društva.

- Virtualnim putem zavirite u sobu Ane Frank u 3D-u:

<http://www.annefrank.org/en/Subsites/Home/Enter-the-3D-house/#/house/24/>

- Na službenom YouTube kanalu, pogledajte jedinu postojeću snimku Ane Frank koja je snimljena dok je gledala vjenčanje susjeda 22. srpnja 1941. godine

<https://www.youtube.com/watch?v=4hvtXuO5GzU>

ZADACI PRIJE GLEDANJA FILMA

DNEVNIK ANE FRANK

Možda svi učenici ne poznaju priču o Ani Frank i njezinom Dnevniku. Zajedničko čitanje ulomaka iz Dnevnika i nudi mogućnost lakšeg uvođenja u temu, a prije svega pruža osnovne informacije za bolje razumijevanje animiranog filma.

Sastavite kratku vremensku liniju i raspravite na satu o antisemitskim zakonima koji su ograničavali slobodu Židova.

ANIMIRANI FILM

Mnogi bi učenici mogli biti skeptični jer se radi o animiranom filmu. Pogledajte foršpan i razgovarajte o temama koje bi film mogao obrađivati. Također, *možete naglasiti da nisu svi animirani filmovi namijenjeni djeci odnosno da se mnogi redatelji koriste ovom manje realističnom filmskom tehnikom kako bi mogli obrađivati osjetljive i dublje teme.*

U foršpanu se osim Ane pojavljuju i drugi likovi: njezini roditelji, sestra Margot, skupina nacista, Clark Gable, policaci, migranti i Petar. *Budući da nisu upoznati s detaljnom radnjom filma, od učenika možete zatražiti da prepostavite koje su njihove uloge u ovoj filmskoj priči.*

HOLOKAUST

Samo je gledanje filma svakako bogatije i razumljivije ako se poznaje njegov povijesni kontekst. Najvjerojatnije većina učenika ima neko predznanje o holokaustu, no ono možda nije potpuno. Starije učenike možete uvesti u temu čitanjem, pojedinačno ili u skupinama, odabranih

dokumenata, osobito onih vezanih za rasne zakone. U nastavku je dan popis zakona kojima je njemačka nacistička vlada sustavno ukidala sva ljudska i građanska prava Židovima u Njemačkoj i okupiranim područjima:

- Arijska i nearijska djeca ne smiju se zajedno igrati. (1933.)
- Učenje o nasljedstvu i rasama u svim če se školama uvesti kao ispitni predmeti. (1933.)
- Privremeno treba iz Berlina ukloniti natpise neprijateljskoga sadržaja prema Židovima za vrijeme trajanja ljetne Olimpijade. (1936.)
- Židovska djeca ne smiju više pohađati javne škole. (1938.)
- Židovski liječnici više ne smiju raditi. (1938.)
- Posjeti kinu, kazalištu, operi i koncertima zabranjuju se Židovima. (1938.)
- Zabrana djelovanja židovskih veterinara. (1939.)
- Sveobuhvatna zabrana zapošljavanja Židova. (1939.)
- Židovi su isključeni iz Njemačkoga šahovskog saveza. (1939.)
- Zabrana korištenja javnih telefonskih govornica za Židove. (1941.)
- Židovi ne smiju posuđivati knjige. (1941.)
- Obvezno treba postaviti natpise na pekare i slastičarnice kojima se upozorava da se kolači ne smiju prodavati Poljacima i Židovima. (1942.)
- Židovi moraju predati svoje optičke aparate, bicikle, pisaće strojeve i gramofonske ploče (1942.)
- Židovi više ne smiju kupovati knjige, novine i časopise. (1942.)
- Židovska djeca smiju koristiti javna prometala na putu u školu samo ako je škola udaljena više od 5 kilometara. (1942.)

- Koji vam se zakon čini najdrastičnijim, najstrožim? Koji je po vama najapsurdniji?
- Što misliš o državi koja donosi takve zakone?
- Kako biste se osjećali kao građanin/graćanka kojem/kojoj zakon brani osnovna ljudska prava? Zamislite život pod tim ograničenjima.
- Ponovno pročitaj zakon vezan za uklanjanje natpisa neprijateljskog sadržaja prema Židovima za vrijeme ljetne Olimpijade. Što mislite zašto je donesen taj zakon? Kakvom se Njemačka htjela pokazati pred svijetom?

DNEVNIK KAO KNJIŽEVNI OBLIK

Dnevnik je vrsta teksta i književnog djela koje nastaje tako da pisac iz dana iz dan, kronološkim slijedom, bilježi svoja zapažanja o događanjima i ljudima, svoje doživljaje, misli i osjećaje. Može biti pisan različitim stilovima: književno-umjetničkim, novinarskim ili svakodnevnim govorom. Može imati i različite funkcije. U početku najčešće nije namijenjen javnosti, no ukoliko se želi objaviti, često se dorađuje. Dnevnik Ane Frank primjer je dnevničkog svjedočanstva iz Drugog svjetskog rata.

- Jeste li ikada vodili dnevnik? Zašto i koji je bio ishod? Ukoliko biste vodili dnevnik, koja iskustva, misli i zapažanja biste zapisivali? Biste li izmislili nešto i dodali u dnevnik kako biste se prikazali u boljem svjetlu? Na koji se način najradije izražavate?
- Koji oblici dnevničkih zapisa postoje u 21. stoljeću? Koja je razlika između tradicionalnog pisanja dnevnika i današnjih blogova, tweetova i drugih online objava? Što se dobiva, a što gubi kada se dnevnik objavljuje javno? Jesu li dnevnični nekada bili intimniji?

ZADACI NAKON GLEDANJA FILMA

DOM OBITELJI FRANK: riječ je o domu obitelji Frank u Merwedepleinu na periferiji Amsterdama. Ovdje Ana slavi svoj posljednji rođendan na slobodi, 12. lipnja 1942., kada na dar dobiva dnevnik. Danas je kuća zatvorena za javnost.

KUĆA-MUZEJ ANE FRANK: mjesto gdje su se od 1942. do 1944. skrivali obitelji Frank, von Pels i zubar Fritz Pfeffer. Danas je u njoj smješten muzej.

SPOMENIK ANI FRANK: Stotinjak metara od Kuće-muzeja nalazi se spomenik Ani Frank pored kojeg Kitty prelazi tijekom bijega među zaledjenim kanalima.

KAZALIŠTE AMSTERDAM: *Anne* je predstava koja doista postoji. Praizvedena 2014., to je prva scenska adaptacija koja je dobila dopuštenje za integralno citiranje odlomaka iz dnevnika.

WESTERBORK: tranzitni logor za deportirane osobe. Ovdje Ana i njezina obitelj provode prve tjedne prije odlaska na „Istok“.

AUSCHWITZ („ISTOK“): redatelj je odlučio ne prikazati eksplicitno koncentracijski logor, već pribjeći grčkoj mitologiji i na taj način ispričati putovanje deportiranih u smrt.

BERGEN-BELSEN: 30. listopada 1944. Ana i Margot deportirane su u koncentracijski logor Bergen-Belsen, gdje su umrle od tifusa. Na tom mjestu danas stoji spomen-ploča koju Kitty i Petar zajedno posjećuju. U filmu tragični epilog prepričava Aninu nekadašnju najbolju prijateljicu Hannah Goslar koja je nedavno preminula u 93. godini (28. listopada 2022.).

LIKOVÍ

OBITELJ FRANK

OBITELJ VAN PELS (VAN DAAN)

FRITZ PFEFFER / ALBERT DUSSEL

POMAGAČI

Obitelj Frank, van Pels i zubar Pfeffer uspjeli su se sakriti zahvaljujući nesobičnoj pomoći nekoliko djelatnika Ottove tvrtke koji su zbog toga riskirali vlastite živote. Pomagači su bili Miep Gies, Bep Voskuijl, Johannes Kleiman i Victor Kugler. Otac Bepa Voskuijla pomogao je tako što je izradio policu za knjige i na taj način sakrio ulaz u tajno skrovište. Pomagači su osiguravali hranu, odjeću, knjige i ostale potrepštine. Bio je to težak zadatak jer je mnogo toga bilo teško nabaviti tijekom rata. Također, prenosili su im najnovije vijesti i ohrabrirali ih. Pomoćnici su morali biti izuzetno oprezni jer ostali zaposlenici, pogotovo oni u skladištu, nisu smjeli ništa posumnjati.

- Kako biste opisali Anu Frank? Kakvog je karaktera?
- O čemu je Anna razmišljala, za čime je čeznula, čemu se nadala? Kako je vidjela sebe i svoju budućnost?
- Kakvi su odnosi među članovima obitelji Frank? Kakav je Ana imala odnos s majkom, a kakav s ocem? Opiši odnos Ane i Margot, te razlike u karakteru i ponašanju dviju sestara.
- Kakav je suživot obitelji Frank i Van Pels? Slažu li se stanari međusobno? Kako Anna opisuje obitelj Van Pels (u filmu i Dnevniku van Daan)? S kime Anna dijeli sobu u tajnom skrovištu?
- Koja su se pravila ponašanja stanari morali pridržavati kako ih ne bi otkrili? Kakvi su bili međusobni odnosi stanara? Je li bilo privatnosti? Na koje su poteškoće svakodnevno nailazili?
- Zamislite da morate živjeti samo tjedan dana u takvim uvjetima. Što se događa s međuljudskim odnosima u takvim situacijama? Kako biste se osjećali? Biste li mogli držati svoje emocije pod kontrolom? Kako biste provodili dane? Što bi vas najviše zabrinjavalo?

U jednoj od scena na početku filma Ana i Kitty razgovaraju o tomu što znači biti Židov. Ana objašnjava Kitty zašto izgleda poput nje, ali nije Židovka, a Kitty joj na kraju odgovara da će se smatrati Židovkom bez obzira na to što joj Ana kaže.

- Zašto Ana ne želi da Kitty bude Židovka?
- Što znači diskriminacija? Jeste li ikada bili diskriminirani? Možete li dati primjer nekih povjesnih osoba koje su se borile protiv diskriminacije? Što znači biti drugačiji? Je li loše biti drugačiji? Zašto je različitost važna? Jeste li se vi ikada borili, jer ste drugačiji od drugih?

- Koja vam pitanja padaju na pamet kada razmišljate o Ani Frank i njezinoj priči?
- Zašto je redateљ kao glavnu odabrao priču o Kitty, a ne onu o Ani Frank?
- Kakva je uloga policajaca? Kitty ih se boji i naziva ih „njemačkom policijom“. Zbog čega?
- Nacistički vojnici predstavljeni su na vrlo specifičan način: kao visoke, crne figure bez lica s jasnim simbolima koji se povezuju s nacizmom. Što mislite, zašto?

FILMSKA IZRAŽAJNA SREDSTVA

Ovaj animirani film na kojem je radio veliki tim povjesničara i istraživača,igrani je film temeljen na istinitoj priči Ane Frank i njezine obitelji te svijeta u kojem je živjela. Film je ujedno kombinacija stvarnih događaja i fikcije. Na primjer, film se intenzivno koristi Aninim opisima iz Dnevnika. Međutim, filmaši su uzeli kreativnu slobodu prikazivanja i oživljavanja njezine priče. Jer iako je Ana Frank, primjerice, detaljno opisala događaje u tajnom skrovištu, ne zna se kako su se ti događaji odvijali, kako su scene izgledale ili kakvi su bili dijalozi stanara. Primjer za to kućna su pravila ljudi u skrovištu opisana na duhovit način kao da se radi o boravku u hotelu. Tvorci igranog filma iskoristili su Aninu maštu i dodali slike. Rezultat je luksuzni hotel smješten u Alpama.

Kako se u filmu ne mogu obraditi svi događaji, priča je ponekad sažeta. Na primjer, kada obitelj Frank dolazi u tajno skrovište 6. srpnja 1942., vidimo policu za knjige koja skriva ulaz u skrovište. U stvarnosti, polica za knjige postavljena je tek nekoliko tjedana kasnije. Priča o Kitty, imaginarnoj priateljici iz dnevnika, i razgovorima koje vodi s Anom su, naravno, izmišljeni. To se odnosi i na lik Petra s kojim Kitty kreće u potragu za Anom u današnje vrijeme.

Za potrebe su priče u filmu dodani razni izmišljeni elementi i prizori. Primjerice, u filmu se spominje most Ana Frank i knjižnica Ana Frank u Amsterdamu koji u stvarnosti ne postoje. Iako je priča o izbjeglici Avi, njezinoj obitelji i ostalim izbjeglicama u filmu također izmišljena, ona sadrži brojne dodirne točke s problemima s kojima se izbjeglice u Europi trenutačno suočavaju.

- **Gdje je Ana Frank?** je animirani film. Što možete učiniti u animiranom filmu što ne možete učiniti u običnom igranom filmu?
- Navedite prizore u filmu u kojima kinematografska mašta stvara nove načine gledanja na priču o Ani Frank i na povijest našeg vremena kao skrivenosti i izbjeglištva.
- Razgovarajte o razlikama između animiranog i igranog filma.

IZBJEGLICE

Kada je 1945. završio Drugi svjetski rat, u Europi je bilo na milijune izbjeglica i raseljenih osoba. Opća skupština Ujedinjenih naroda osnovala je 14. prosinca 1950. UNHCR, globalnu organizaciju posvećenu spašavanju života, zaštiti prava i izgradnji bolje budućnosti za izbjeglice, prisilno raseljene zajednice i osobe bez državljanstva. Prema UNHCR-u, više od 80 milijuna ljudi trenutačno je u bijegu diljem svijeta. Od Drugog svjetskog rata taj broj nikada nije bio veći. Ljudi bježe jer su im ugroženi životi, napuštaju svoju zemlju jer se nadaju da će sigurno živjeti negdje drugdje. Mnogo je razloga zašto ljudi bježe i napuštaju svoje domove: nasilje, rat, progon, prirodne katastrofe i siromaštvo.

RAT → Većina ljudi bježi od rata. To može biti rat između država ili građanski rat. U građanskom ratu različite populacije u istoj zemlji međusobno se bore. Civilni bježe od nasilja i bijede.

PROGON → U nekim zemljama stanovnici su proganjeni jer pripadaju određenoj skupini, jer su određene vjere ili zato što nema slobode govora, što znači da može biti i opasno izražavati vlastito mišljenje. Oni koji to učine mogu biti poslani u zatvor, mučeni ili čak ubijeni. Ljudi bježe kako bi pobegli od progona.

PRIRODNE KATASTROFE → Suše, potresi, poplave, šumski požari i vulkanske erupcije primjeri su prirodnih katastrofa od kojih ljudi bježe.

SIROMAŠTVO → U mnogim dijelovima svijeta ljudi žive u krajnjem siromaštvu. Njihovi životi mogu biti ugroženi zbog nedostatka hrane, vode, zdravstvene skrbi ili odgovarajućeg smještaja. Bježe u druge zemlje, nadajući se boljem životu.

Iako ljudi bježe iz različitih razloga, nisu svi automatski izbjeglice.

IZBJEGLICA → Konvencija iz 1951. o statusu izbjeglica određuje da je izbjeglica netko tko se "zbog osnovanog straha od progona temeljem svoje rase, vjere, nacionalnosti, pripadnosti određenoj društvenoj skupini ili političkog mišljenja, nalazi izvan zemlje svoje nacionalnosti, a ne može, ili se zbog takvog straha ne želi, staviti pod zaštitu te zemlje."

TRAŽITELJ AZILA → Tražitelji azila su pojedinci koji su zatražili međunarodnu zaštitu, a čiji zahtjevi za statusom izbjeglice još nisu odobreni. U Republici Hrvatskoj strance koji traže zaštitu od progona u vlastitim zemljama primaju nadležna tijela (Ministarstvo unutarnjih poslova). Tražitelji azila su uglavnom smješteni u prihvatnim centrima u Kutini i Zagrebu, u kojima i očekuju rješavanje svojih zahtjeva za azil.

MIGRANT → Osobe koje napuste svoju zemlju zbog siromaštva, nadajući se boljem životu u drugoj zemlji, prema Konvenciji o statusu izbjeglica nisu izbjeglice. To se također odnosi na lude koji napuštaju svoju zemlju zbog prirodnih katastrofa. To znači da nemaju pravo na zaštitu druge države.

- Ovaj je film istovremeno, preko lika Kitty, smješten i u naše doba. Što mislite, je li to dobar način prepričavanja priče o Ani Frank? Ne riskira li možda da je zasjeni vlastiti lik iz mašte?
- Što mislite, zašto je redatelj u priču uključio i temu imigranata?
- Kako biste opisali vrijeme u kojem živite?
- Kako danas govorimo o onima koji žive slične živote kao Ana nekoć, o onima koji su u bijegu i moraju se skrivati?
- Tko su ti ljudi danas i gdje su njihove priče?

DODATNI ZADACI

- Kojom biste ocjenom od 1 do 5 ocijenili ovaj film? Obrazložite svoju ocjenu i napišite filmsku kritiku. Za inspiraciju, na internetu pročitajte dvije filmske kritike o ovom ili nekom drugom filmu. Vaš osvrt se treba sastojati od uvoda, kratkog sažetka, analize, vlastitog dojma, mišljenja kao i zaključne ocijene filma.
- Drugi svjetski rat završio je prije 70 godina, ali i danas se diljem svijeta vode borbe. Izbjeglica ima više nego ikada. Istražite u kojim se državama vode ratovi, na kojim su područjima ljudi još uvek proganjani zbog svoje vjere, oprečnih političkih mišljenja itd.
- Ana Frank jedna je od najpoznatijih izbjeglica na svijetu i njezine riječi i danas inspiriraju mnoge. Izbjeglice mogu biti važni i produktivni članovi društva ako im se to omogući. Pronađi priču o nekoj drugoj poznatoj ličnosti koja je bila izbjeglica i prepričaj je.
- Raspitajte se je li netko od vaših bližnjih živio iskusio rat, bio primoran preseliti se negdje drugdje; na koje su teškoće i izazove nailazili, do kojih je promjena došlo i slično. Intervjuiraj, zabilježi, snimi razgovor.
- Film *Gdje je Ana Frank?* bavi se holokaustom. Nažalost, to nije jedini genocid koji se dogodio u svijetu. Istražite koji su se još genocidi dogodili u povijesti (npr. Ruanda, Armenija, Kambodža...) i razmislite načine na koje se možemo spriječiti da se tako nešto više ne dogodi.
- Napiši pismo Ani Frank u kojem ćeš progovoriti o promjenama koje rat unosi u život ljudi.

IZVORI

<https://www.whereisannefrank.com/en>
<https://cineuropa.org/en/interview/407803/>
<https://www.unhcr.org/hr/>

Rezervacije termina i dodatne informacije: Antonio Piljan, koordinator FUŠ-a
099 493 8354 / fus@kinovalli.net

Filmska ponuda i dodatne informacije: Nataša Šimunov, voditeljica Kina Valli
052 222 703 / info@kinovalli.net

Edukativni materijali: Ljiljana Kragulj

Kako bi Kino Valli poboljšalo produkciju kvalitetnih filmskih naslova za djecu i mlade, voljeli bismo dobiti i povratnu informaciju učenika/ica, učitelja/ica i profesora/ica. Svoje osvrte i razmišljanja možete nam slati na fus@kinovalli.net.

Pula Film Festival

www.pulafilmfestival.hr

Projekt FUŠ realiziran je uz potporu:

Hrvatski
audiovizualni
centar
Croatian Audiovisual Centre

European Children's
Film Association
Association Européenne du Cinéma
pour l'Enfance et la Jeunesse

